

Laura González Ortensi, Universitat Autònoma de Barcelona, març de 2010

EL MAL DE PANXA DE BÉCQUER

Si Damià Bardera (Girona, 1982) i Gustavo Adolfo Bécquer haguessin estat coetanis, de ben segur que el sevillà, idolatrat per la desgastada cantarella del «*poesía eres tú*», no ho hauria tingut gens fàcil a l'hora de respondre en què consistia exactament l'art de trenar versos.

Perquè la reflexió del poeta gironí va molt més enllà d'un simple pronom personal. Bardera, enemic dels tòpics ensucrats, aconsegueix capgirar les lleis de la gravetat poètica equiparant la necessitat d'escriure a l'alleugeriment que suposa l'acció de vomitar. Així, a *El penúltim vòmit* (Viena Edicions, 2008), el seu primer recull editat en paper, trobem rastres de l'inconformisme adolescent en plena efervescència. Des d'un registre agosarat, l'autor ens habitua a l'anarquisme de les pràctiques políticament incorrectes amb una facilitat extraordinària. Per a Bardera, entre el rebuig als decasíl·labs per pura convicció i la capacitat d'escriure versos com ara “em pixo sobre el teu record” o “entenem que Déu és hermafrodita” només hi ha un pas. Els sonets, les rimes i les cesures són, per als poetes rupturistes, una faixa de la qual l'autor no ha trigat a desfer-se. Vol sorprendre mitjançant la desmesura, la provocació i l'escatologia, sí. Però que aquest batibull de formalitats abolides no ens faci perdre el seu talent de vista. Bardera, llicenciat en Filosofia, sap ser crític amb la societat que l'envolta des d'una perspectiva irònica deliciosa. I amb un lèxic a l'abast de tots els públics. Que surtin a queixar-se aquells qui afirmen que la poesia és una pràctica elitista quan hagin gaudit de creacions com ara “quan ploqui sortiré al carrer / amb una xinxeta groga fent / de paraigües: tots jutjaran / en veu baixa el meu

desequilibri... / si sents tocar a morts, em trobaràs / a l'escletxa d'alguna rajola... / de vegades quan estic amb gent / em trobo a faltar a mi mateix”.

Més enllà de les llicències gramaticals i semàntiques —gairebé mai no utilitza puntuació i és habitual la presència de barbarismes—, la tasca de l'artista gironí commou per la senzillesa amb què es despulla i aborda un seguit de preocupacions que podrien angoixar qualsevol persona. Aquest fet es fa especialment visible a la tercera part del poemari, *Collage biogràfic*, en què Bardera narra episodis d'una infància i d'una adolescència problemàtiques per apropar-se al lector: “Dels zero als sis anys no recordo res / però a partir de primer de bàsica / quan els nens volen ser bombers / jo ja volia ser bohemí però / no ho deia a ningú no sé per què”, arriba a afirmar-hi.

La publicació de treballs tan atrevits com *El penúltim vòmit*, i encara més el seu reconeixement en certàmens com el Marià Manent, ens ha de fer reflexionar sobre fins a quin punt hem de restringir la poesia a uns determinats cànons. Correm el risc de convertir-la, si no, en un gènere distant i arraconat. L'èxit de Bardera és la prova que alguna cosa es mou, que quelcom ha de canviar si volem que els joves llegeixin i estimin la poesia: l'art ha de servir per expressar-se, per provocar el pensament, per alleugerir les necessitats vitals d'un mateix.

Per més lleig que resulti admetre-ho, vomitar ens deixa tan o més descansats que escriure un bon poema. I, a aquestes altures, amb els baixos índex de lectura que registra el país, a ningú no l'hauria de preocupar que el sempre protocol·lari Bécquer s'estiri els cabells dins de la tomba.